

Aeromonas hydrophila และ Aeromonas sobria ที่แยกเชื้อได้จากคน, ปลาและน้ำ
ในช่วงการระบาดของโรคปลาเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๒๖

โดยอาศัย IMVC (indol, methyl red, Voges-Proskauer, Simmon citrate tests) reactions สามารถแบ่ง A. hydrophila และ A. sobria ได้เป็น ๑๑ biogroups ในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๒๖ ซึ่งเป็นเดือนที่เกิดการระบาดใหญ่ของโรคปลา ในหลายจังหวัดในภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทย คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเชื้อ Aeromonas ที่แยกได้จากอุจจาระคน, ปลา, และน้ำ จำนวน ๖๗, ๕๐ (จากแผลของปลาที่ติดเชื้อมี ๑๓ จังหวัดภาคกลาง) และ ๑๗ (จากฟาร์มเลี้ยงปลาที่เกิดการระบาดและแม่น้ำท่าจีน) ตัวอย่างตามลำดับ

เชื้อ Aeromonas จาก ๓ แหล่งดังกล่าวพบว่าเป็น A. hydrophila และ A. sobria ในสัดส่วนที่แตกต่างกัน (ตารางที่ ๑) โดยเฉพาะการระบาดของปลาพบ A. sobria สูงกว่า A. hydrophila ถึง ๓.๕ : ๑

ตารางที่ ๑ เชื้อ Aeromonas จากคน, ปลา, และน้ำ แยกเป็น

A. hydrophila และ A. sobria

แหล่งเชื้อ	<u>A. hydrophila</u>	<u>A. sobria</u>	สัดส่วน	รวม
อุจจาระคน				
ผู้ป่วยอุจจาระร่วง	๓๖	๑๔	๒:๑	๕๐
คนปกติ	๕	๗	๑:๑.๔	๑๒
ปลาที่ติดเชื้อ	๑๑	๓๔	๑:๓.๕	๕๐
น้ำ	๗	๑๐	๑:๑.๔	๑๗

เมื่อแยกกลุ่มตาม IMVC biogroupsพบว่าเชื้อที่แยกได้จากการระบาดของปลาใน ๑๓ จังหวัดแยกกลุ่มได้เป็น ๔ biogroups และเชื้อที่แยกได้จากทั้งคนและปลามากกว่าครึ่งอยู่ใน biogroup 4 (ตารางที่ ๒)

ตารางที่ ๒

เชื้อ Aeromonasแยกตาม biogroups

<u>แหล่งเชื้อ</u>	<u>biogroup ๔ (%)</u>	<u>biogroups อื่น ๆ (%)</u>
อุจจาระคน		
ผู้ป่วยอุจจาระร่วง	๔๓	๔๗
คนปกติ	๘	๙๒
ปลาที่ติดเชื้อ	๔๒	๕๘
น้ำ	๒๔	๗๖

การพบเชื้อ Aeromonas ดังกล่าวในช่วงเดียวกับการระบาดของโรคปลา บ่งชี้ว่าเชื้อ Aeromonas ทั้ง ๒ ชนิด นี้ น่าจะเป็นสาเหตุของการระบาดปัจจัยร่วมอื่นที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดระบาดของ Aeromonas เช่น ภาวะของออกซิเจนในน้ำต่ำ (low dissolved oxygen concentrations) และการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอย่างฉับพลัน ก็พบว่าเกิดขึ้นในช่วงเดียวกันนั้นด้วย

Sukroongreung S, Nilakul C, Tavtimavanich S. Distribution of IMVC biogroups of Aeromonas hydrophila and Aeromonas sobria isolated from human fish and water. Southeast Asian J Trop Med Pub Hlth 1983; 14; 330 - 335